

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΠΡΟΦΗΤΟΥ ΗΛΙΟΥ ΕΙΣ ΤΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Τὴν Παρασκευὴν, 20ὴν Ἰουλίου/ 2αν Αὐγούστου 2019, ἐωρτάσθη ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου ἡ μνήμη τοῦ Προφήτου Ἡλίου τοῦ Θεοβίτου εἰς τὴν ἱστορικὴν ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ Ἱερὰν Μονήν, τὴν κειμένην μεταξύ Ἱεροσολύμων καὶ Βηθλεέμ πλησίον τῆς ἀρχαίας Μονῆς τοῦ Καθίσματος τῆς Θεοτόκου.

Κατὰ τὴν ἐορτὴν ταύτην ἡ Ἐκκλησία προβάλλει τὸν Προφήτην Ἡλίαν ὡς διαπνεόμενον ὑπὸ ἰσχυροῦ καὶ καθ' ὑπερβολὴν ζήλου ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ, διό καὶ ἐχαρίτωσεν αὐτόν ὁ Θεὸς διὰ θείας δυνάμεως, ὥστε νὰ ἐπιτελέσῃ πολλὰ σημεῖα καὶ θαύματα, ἀναφερόμενα εἰς τὰ βιβλία τῶν Βασιλειῶν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης καὶ εἰς τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου τῆς Καινῆς.

Μνημονευτέον ἐκ τούτων τό ὅτι παρεκάλεσε τὸν Θεὸν νὰ μὴ βρέξῃ καὶ δὲν ἔβρεξε ἐπὶ ἔτη τρία καὶ πάλιν νὰ βρέξῃ καὶ ἔβρεξεν, (Ἰακώβ. 3, 17-18). Μὲ τὴν προσευχὴν αὐτοῦ ὁ Θεὸς ἔρριψε πῦρ καὶ κατέκαυσε τὰ θυσιαστήρια τῶν ψευδῶν Θεῶν εἰς τό Καρμήλιον ὄρος παρὰ τὴν Χάϊφαν. Ἀνελήφθη ἐν πυρίνῳ ἄρματι εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ κατέρριψε τὴν μηλωτὴν αὐτοῦ εἰς τὸν μαθητὴν αὐτοῦ Ἐλισσαῖον εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν καὶ ἐπάτησε δι' αὐτῆς ἐπὶ τὰ ὕδατα καὶ διεπέρασεν ὡς διὰ ξηρᾶς.

Διὰ τὸν μέγαν προφήτην αὐτόν ἐτελέσθη ἡ θεία Λειτουργία εἰς τὴν ὡς ἄνω Μονήν αὐτοῦ, προεξάρχοντος τῆς Α.Θ.Μ. τοῦ Πατρός ἡμῶν καὶ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ.κ. Θεοφίλου, συλλειτουργούντων Αὐτῷ τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντίνης κ. Ἀριστάρχου, τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Πέλλης κ. Φιλουμένου, τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἐλενουπόλεως κ. Ἰωακείμ, Ἀγιοταφίτων Ἀρχιμανδριτῶν, ὡς τῶν Ἀρχιμανδριτῶν Ἰγνατίου καὶ Μελετίου, Ἀραβοφώνων Πρεσβυτέρων, ψάλλοντος ἑλληνιστί τοῦ π. Γεωργίου Μπανούρα δεξιά καὶ τῆς χορωδίας τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου ὑπὸ τὸν κ. Ριμόν Κάμαρ ἀριστερά, παρουσίᾳ ἐκπροσώπων τοῦ Γενικοῦ Προξενείου, προσευχομένου πιστοῦ λαοῦ ἐξ Ἑλλήνων, Ρωσσοφώνων προσκυνητῶν καὶ ἐντοπίων Ἀραβοφώνων ἐξ Ἱεροσολύμων, καθὼς καὶ ἐκ τῆς περιοχῆς Βηθλεέμ.

Εἰς τό Κοινωνικόν τῆς θείας Λειτουργίας ὁ Μακαριώτατος ἐκήρυξε τὸν Θεῖον λόγον ὡς ἔπεται ἑλληνιστί:

«Ἡλίας ἄνθρωπος ἦν ὁμοιοπαθὴς ἡμῖν καὶ προσηύξατο τοῦ μὴ βρέξαι καὶ οὐκ ἔβρεξεν ἐπὶ τῆς γῆς ἐνιαυτούς τρεῖς καὶ μῆνας ἕξ· καὶ πάλιν προσηύξατο καὶ ὁ οὐρανὸς ὑετόν ἔδωκε καὶ ἡ γῆ ἐβλάστησε τὸν καρπὸν αὐτῆς», (Ἰακ. 5, 17-18), λέγει ὁ ἅγιος Ἰάκωβος ὁ Ἀδελφόθεος εἰς τὴν καθολικὴν αὐτοῦ ἐπιστολὴν.

Ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

Εὐλαβεῖς Χριστιανοὶ καὶ προσκυνηταί,

Ἡ θεία Χάρις συνήγαγε πάντας ἡμᾶς σήμερον ἐν τῷ ἁγιογραφικῷ τούτῳ τόπῳ, τῷ σχετιζομένῳ μετὰ τοῦ ἁγίου Προφήτου Ἡλίου, ἵνα τιμήσωμεν τὴν ἐτήσιον ἐορτὴν αὐτοῦ.

Ὁ Προφήτης Ἡλίας διακρίνεται ὄχι μόνον διὰ τό προφητικόν αὐτοῦ ἀξίωμα, ἀλλά καί διὰ τόν ἔνθεον ζῆλον, τήν σκληράν ἀσκητικὴν ζωὴν τῆς ἐρήμου καί τήν ἀποστολικήν δρᾶσιν, τήν ὁποίαν ἀνέπτυξε διὰ τήν καταπολέμησιν τῆς εἰδωλολατρείας, εἰς τήν ὁποίαν εἶχε παρασυρθῇ ὁ λαός τοῦ ἡθικοῦ μονοθεϊσμοῦ, δηλονότι τῆς Μωσαϊκῆς θρησκείας. Τό ὄπλον τοῦ Ἡλίας εἰς τήν ἀποστολήν ταύτην ἦτο ἡ δύναμις τῆς προσευχῆς, ὡς ἰδιαιτέρως ἀναφέρει εἰς τήν ἐπιστολήν αὐτοῦ ὁ Ἅγιος Ἀπόστολος Ἰάκωβος.

Ἡ προσευχή, καί μάλιστα ἡ νοερά καί ἀδιάλειπτος προσευχή εἶναι τό ἰδιαίτερον γνώρισμα, διὰ τοῦ ὁποίου οἱ προφῆται τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἐπετύγχανον τήν ἐμπειρίαν τῆς θεώσεως, δηλονότι τήν θεωρίαν τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, ὅπως ἀκριβῶς συνέβη μέ τούς μαθητάς καί προφήτας, τούς παρευρεθέντας ἐν τῷ ὄρει Θαβώρ κατά τήν ἡμέραν τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Θεοῦ καί Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἡ δέ ἐμπειρία τῆς θεώσεως ἢ τῆς θεωρίας τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ ἐπεβεβαιοῦτο τόσον διὰ τῆς ὁράσεως τοῦ ἀκτίστου Θείου φωτός, ὅσον καί διὰ τῆς ἀκοῆς τῆς φωνῆς τοῦ Θεοῦ Λόγου, ὡς λέγει ὁ ἅγιος Συμεών ὁ Νέος Θεολόγος: «Ἡ ὄρασις τῶν προφητῶν ἦτο ἀκοή καί ἡ ἀκοή τοῦ λόγου τοῦ Κυρίου ὑπό τῶν προφητῶν ἦτο ὄρασις· κατά δέ τόν προφητάνακτα Δαυίδ, οἱ προφῆται «ἐπεκαλοῦντο τόν Κύριον καί Αὐτός εἰσήκουε αὐτῶν, ἐν στύλῳ νεφέλης ἐλάλει πρὸς αὐτούς· ὅτι ἐφύλασσον τά μαρτύρια αὐτοῦ καί τά προστάγματα αὐτοῦ, ἃ ἔδωκεν αὐτοῖς. Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, σύ ἐπήκουες αὐτῶν· Ὁ Θεός Σύ εὐτίλατος ἐγίνου αὐτοῖς καί ἐκδικῶν ἐπὶ πάντα τά ἐπιτηδεύματα αὐτῶν», (Ψαλμ. 98, 6-8).

Ἐπὶ πλεον ὁ ἀληθὴς Προφήτης, διεκρίνεται ἀπὸ τόν ψευδοπροφήτην ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι οὗτος εἶχεν ἐμπειρίαν τοῦ ζῶντος Θεοῦ, τοῦ Θεοῦ τῆς ἀποκαλύψεως καί ὄχι τοῦ Θεοῦ τοῦ φιλοσοφικοῦ στοχασμοῦ, δηλονότι τῆς ἀνθρωπίνης ἐπινοίας καί ἐπινοήσεως. Ὁ ἀληθὴς προφήτης εἶναι ὁ δίκαιος τοῦ Θεοῦ, περὶ τοῦ ὁποίου ὁ ψαλμωδός λέγει: «Ὡς ἀνέτειλε τῷ δικαίῳ καί τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ εὐφροσύνη», (Ψαλμ. 96, 11). Ἑρμηνεύων τόν ψαλμόν τοῦτον ὁ ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας λέγει· «πᾶς γάρ εἴ τις ἐστὶν ἀγαθός καί δίκαιος τούτῳ εἰς νοῦν καί καρδίαν τό νοητόν καί θεῖον ἀνατέλλει φῶς».

Τό νοητόν καί θεῖον τοῦτο φῶς τοῦ ἁγίου καί Τριαδικοῦ Θεοῦ, τό ὁποῖον ἀνέτειλεν εἰς τόν νοῦν καί τήν καρδίαν τοῦ Ἡλιοῦ κατέστησεν αὐτόν ὄργανον τῆς βουλῆς τοῦ Κυρίου καί κήρυκα τῆς ἀληθείας τῆς θρησκείας, τοῦ ἡθικοῦ μονοθεϊσμοῦ, ὁ ὁποῖος μονοθεϊσμός κατεπνίγετο ἀπὸ τήν εἰδωλολατρείαν, δηλονότι τήν θρησκείαν τοῦ συγκρητισμοῦ, τῆς μαγείας, τῆς δεισιδαιμονίας καί τοῦ πανθεϊσμοῦ κατά τήν ἐποχὴν αὐτοῦ.

Μέ ἄλλα λόγια, ἡ προφητικὴ ἀποστολή, τήν ὁποίαν ἀνέλαβεν ὁ Ἡλίας ἦτο ἡ καταπολέμησις τῶν ψευδοπροφητῶν ἀφ' ἑνός καί ἡ διακήρυξις τοῦ ἀληθινοῦ καί ζῶντος Θεοῦ ἀφ' ἑτέρου. Τοῦτο ἔπραξεν ὁ Ἡλίας οὐχὶ μόνον διὰ τοῦ προφητικοῦ αὐτοῦ λόγου, ἀλλά καί δι' ἀποδεικτικῶν καί θαυμαστῶν σημείων, μεταξύ τῶν ὁποίων διακρίνεται ἡ ἐπὶ τοῦ Καρμήλου ὄρους κατόπιν προσευχητικῆς αὐτοῦ ἐπικλήσεως τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ κατάβασις πυρός καί κατάκαυσις τοῦ βωμοῦ τῆς ἐσπερινῆς θυσίας τῶν σαρκῶν ἑνός βοός ὡς ἱστορεῖ ἡ ἁγία Γραφή λέγουσα: «καί ἀνεβόησεν Ἡλιοῦ εἰς τόν οὐρανόν καί εἶπε· Κύριε ὁ Θεός Ἀβραάμ καί Ἰσαάκ καί Ἰσραήλ, ἐπάκουσόν μου, Κύριε, ἐπάκουσόν μου σήμερον ἐν πυρί, καί γνώτωσαν πᾶς ὁ λαός οὗτος ὅτι σύ εἶ Κύριος ὁ Θεός Ἰσραὴλ καί ἐγὼ δοῦλός σός... καί ἔπεσε πῦρ παρά Κυρίου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καί κατέφαγε τά ὀλοκαυτώματα ... καί ἔπεσε πᾶς ὁ λαός ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν καί εἶπον· ἀληθῶς Κύριος ὁ Θεός, αὐτός ἐστὶν ὁ

θεός». (Βασιλ. Γ΄ 18, 36-...39)

Ὁ δέ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς ὁμιλῶν περί τοῦ χαρίσματος τῶν προφητῶν λέγει ὅτι: «Οἱ προφῆται γνωρίζουν τήν βουλήν (τό θέλημα) τοῦ θεοῦ, ἡ ὁποία ὑπάρχει ἐντός Του προαιωνίως, πρίν ἀκόμη πραγματοποιηθῇ. «Οἱ δέ προφῆται καί τήν ἐν θεῷ πρό τῶν αἰώνων ἐνυπάρχουσαν ἐγνώκασιν βουλήν, μήπω ἀποτελεσθεῖσαν».

Μέ ἄλλα λόγια, οἱ προφῆται τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἐπισημαίνει ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, ἐθεώρουν τόν θεόν Λόγον μή σεσαρκωμένον καί ταυτοχρόνως προέβλεπον καί προεφήτευον τήν ἐνανθρώπησιν τοῦ Χριστοῦ καί ἐθεώρουν τόν σεσαρκωμένον θεόν Λόγον τικτόμενον ἐκ Παρθένου γυναικός ἐν ὠρισμένῳ καιρῷ. Τήν ἐμπειρίαν ταύτην εἶχε καί ὁ Προφήτης Ἡλίας, ὁ ὁποῖος ἦτο παρών ἐν τῷ ὄρει θαβώρ κατά τήν ἡμέραν τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὡς μαρτυροῦν οἱ Εὐαγγελισταί Ματθαῖος, (17, 1-9) καί Μάρκος (9, 2-9) καί ὡς ἐναργέστατα διατυπώνει ὁ ὕμνωδός αὐτοῦ λέγων: «Ἀποδεδειγμένος θεόπτης, ὁ θεσβίτης σύν Μωσῇ καθορᾷ, ὃ ὀφθαλμός οὐκ εἶδε καί οὖς οὐκ ἤκουσε καί ἀνθρώπων τῶν γηγενῶν καρδία οὐ λελόγισται, σεσαρκωμένον Κύριον ἐν τῷ θαβώρ, τόν Παντοκράτορα».

«Ἀποδεδειγμένος θεόπτης», δηλονότι κοινωνός γενόμενος τῆς δόξης τοῦ θεοῦ ὁ Προφήτης ἡμῶν Ἡλίας ἔχει προσέλθει εἰς τήν σύναξιν τῶν ἐκλεκτῶν καί προσφιλῶν τέκνων τοῦ θεοῦ, πού ἔχουν καταγραφῇ πολῖται εἰς τήν Οὐράνιον Ἐκκλησίαν, ὡς λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος: «... προσεληλύθατε ... ἐκκλησίᾳ πρωτοτόκων ἐν οὐρανοῖς ἀπογεγραμμένων, καί κριτῇ θεῷ πάντων, καί πνεύμασι δικαίων τετελειωμένων», (Ἑβρ. 12, 22-23).

Τοῦτο σημαίνει ὅτι ὁ θεσβίτης Ἡλίας ἔχει μεγάλην παρρησίαν πρὸς τόν θεόν, διὰ τοῦτο καί ἀκούει αὐτοῦ [ὁ θεός]. Ἴδού τί λέγει σχετικῶς ὁ ὕμνωδός αὐτοῦ: «Χωρητικόν δοχεῖον σε, θείου Πνεύματος ἔγνωμεν· ἄγγελον ἐν γῇ πῦρ ζήλου θείου πνέοντα, δυσσέβειαν τρέποντα καί βασιλεῖς ἐλέγχοντα, χρίοντα προφήτης, Ἡλιοῦ καί αἰσχύνης, συγκόπτοντα μαχαίρᾳ ἱερεῖς». Διὰ τοῦτο ἡ ἁγία ἡμῶν Ἐκκλησία ἰδιαιτέρως τιμᾷ καί γεραίρει τήν σεπτήν αὐτοῦ μνήμην.

Ἡμεῖς δέ, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, τόν ζῆλον τόν ἔνθεον, δηλονότι τήν μεγάλην καί σταθεράν αὐτοῦ πίστιν μιμούμενοι, ἱκετεύσωμεν αὐτόν, ἵνα ταῖς προσευχαῖς αὐτοῦ ρύσῃ ἡμᾶς ἀπό πάσης θλίψεως, σωματικῆς καί ψυχικῆς νόσου καί ἀπό πάσης ἐπιβουλῆς τοῦ ἀντικειμένου (τοῦ πονηροῦ). Ἀμήν. Ἔτη πολλά».

Μετά ταῦτα, ὁ ἡγούμενος Ἀρχιμανδρίτης Παΐσιος παρέθεσε κέρασμα καί μεσημβρινήν τράπεζαν.

Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας